

9. Souhrn:

Přes značné pokroky v oblasti záchovné stomatologie a vývoje stomatologických materiálů, zůstává problematika vzniku a léčby defektů tvrdých zubních tkání v cervikální oblasti stále velmi ožehavým a diskutovaným tématem. Se selháním plastických výplní v oblasti zubního krčku se setkáváme častěji než v jiných lokalitách.

Tato skutečnost souvisí se zátěží, které jsou výplně vystaveny, s volbou výplňového materiálu – jeho vlastnostmi a s dodržováním správného pracovního postupu.

Cílem prezentované práce bylo určit v klinických podmínkách nejvhodnější výplňový materiál pro ošetřování cervikálních defektů původu jak kariézního (CCL), tak i nekariézního (NCCL) a vzájemně porovnat 3 nejčastěji používané skupiny výplňových materiálů v terapii těchto cervikálních defektů. V laboratorních podmínkách pak srovnat kvalitu okrajového uzávěru výplní zhotovených ze stejných materiálů.

Experimentální část studie, realizována na extrahovaných intaktních lidských premolárech a postavena na sledování průniku barviva podél okrajů výplně, jednoznačně prokázala, že materiálem volby pro ošetření cervikálních defektů jsou nízkoviskózní kompozitní materiály. Tento závěr lze vysvětlit fyzikálními a mechanickými vlastnostmi těchto materiálů, zejména pak jejich relativně vyšší elasticitou a nižším modulem elasticity. Uvedené vlastnosti způsobují, že materiál je schopen více odolávat škodlivému působení postranních sil působících na zub a vytvářejících tzv. stresové linie uvnitř zubu a vedoucích k výraznějšímu „ohybu“ právě v oblasti krčku.

Klinická část, realizována v podmínkách běžného ambulantního provozu a postavena na sledování a hodnocení modifikovaných USPHS kritérií podle *Ryge & Cvára*, k tak jednoznačnému závěru nedošla. Výsledky sice poukázaly na jisté „lepší chování“ nízkoviskózních kompozitních materiálů v klinických podmínkách při porovnání s konvenčními kompozitními výplňovými materiály a sklopolyalkeonátovými cementy. Tyto rozdíly však nepřekročily stanovenou hladinu významnosti 2% a 2 stupňů volnosti.

Z těchto závěrů plyne, že samotná povaha výplňového materiálu a jeho typ, výsledky ošetření cervikálních defektů neovlivní. Je nutno brát v úvahu celou řadu dalších faktorů, jako např. klinické zkušenosti ošetřujícího lékaře a jeho manuální zručnost, čas potřebný ke zpracování materiálu resp. zhotovení výplně a důkladné dodržení doporučení výrobce daného materiálu a všeobecných zásad platných pro jeho zpracování.

Další významné faktory, ovlivňující trvanlivost ošetření, přímo souvisí s osobou pacienta. Jedná se např. o kvalitu jeho tvrdých zubních tkání, velikost defektu po exkavaci kariézního ložiska a odstranění infikovaných tkání, dále pak o jeho věk a inherentní vlastnosti zvoleného výplňového materiálu. V této souvislosti nelze ani opomenout dietetické návyky pacienta, úroveň jeho ústní hygieny a jeho kladný vztah k orálnímu zdraví.